

HET BEHOUDEN WAARD

Archeologe en dichter Esther Jansen maakte het volgende gedicht:

‘Alles is nieuw.

Wat zou gebeuren was er altijd al,
volmaakt gespeld door een beker die stuk viel
scherven waarin afdrukken van duimen
het rilschrift van naalddunne takjes staan.

Het is geen verhaal dat wij maakten
maar iets wat er was en er is
in de sporen van greppels en standers
en lang gedoofd houtvuur.
Het hoefde alleen maar gevonden te worden.’

Uit dit gedicht spreekt de verwondering over de dingen die wij ‘aangereikt’ krijgen vanuit een ver verleden. Zo zijn er ook dingen in ons dorp die ‘alleen maar gevonden hoeven te worden’, ons cultureel erfgoed.

Hoe? Door te kijken in plaats van alleen maar iets te zien. Bouwkundige elementen, groene monumenten, historische panden.

Dingen waarvan wij zeggen: het behouden waard!

Liesbeth Leenman, redactie

Schoonheid uit het verleden, waard om te koesteren

KIJKEN IS WAT ANDERS DAN ZIEN

SCHOORSTENEN/SCHOOOR-STENEN

Op de Kerkweg: voorbeelden van oude en nieuwe schoorstenen, voor een enkel of dubbel rookkanaal

Een echt winters onderwerp deze keer: schoorstenen. Hoewel tegenwoordig beladen, het zien van een rokende schoorsteen roept onlosmakelijk een beeld op van warmte, huishoudelijkheid in de koude periode van het jaar. Hoewel... het zien van 'echte', gemetselde, rokende schoorstenen is geen vanzelfsprekendheid meer in het straatbeeld. Vooral nieuwbouwhuizen volstaan met een functioneel, maar weinig decoratief rookkanaal in de vorm van een simpele pijp op het dak of elders.

Lange tijd (honderden jaren geleden) was er geen schoorsteen nodig, omdat de rook gewoon via een gat in het dak ontsnapte. Later vond men het noodzakelijk de rook te geleiden en ontstonden er schoorstenen, eerst van hout, later van steen. De huidige vorm van stenen schoorsteen is sinds de 17^e eeuw in zwang toen het gebruik van open vuur beperkt werd vanwege brandgevaar.

Het woord 'schoorsteen' wordt eigenlijk voor allerlei delen van het gemetselde rookkanaal gebruikt; uit de context moet dan blijken waar het precies over gaat:

- oorspronkelijk de steen die de rookvang schoort (steunt)
- het gemetselde rookkanaal boven de stookplaats,
- de schoorsteenmantel
- het gedeelte van het rookkanaal dat boven het dak uitsteekt; oorspronkelijk gemetseld, later ook van andere materialen.

Leuk te vermelden is nog dat men vroeger belasting ging heffen bij het zien van een schoorsteen op het dak: schoorsteengeld of haardstedengeld.

Er is nog veel meer te vertellen over schoorstenen, zoals kappen etc.

Maar er is ook veel meer te zien als je eens even rondloopt in het dorp en de blik omhoog heft. Al dan niet rokend het bekijken waard!

Bijzondere schoorstenen uit de jaren '60 (links) en die van de oude bakkerij in de Peulenstraat (rechts)
Let ook op de kap!

BESCHERMING VAN CULTUURMONUMENTEN

Bent u begaan met het verdwijnen van cultureel erfgoed in ons dorp en daarbuiten? Dan brengen wij graag de Erfgoedvereniging Heemschut onder uw aandacht. Heemschut is de grootste en één van de oudste particuliere verenigingen voor bescherming van cultuurmonumenten.

Sinds 1911 zetten actieve burgers zich in voor de waardering en het behoud van waardevolle monumenten en cultuurlandschappen in Nederland.

Dat gebeurt op allerlei terreinen.

Op de website www.heemschut.nl vind je voorbeelden van geslaagde projecten.

Ook is er een pagina waarop een overzicht van bedreigd Nederlands erfgoed te vinden is. Heemschut probeert op verschillende manieren deze cultuurmonumenten te beschermen. De provinciale commissies zetten zich in voor het behoud van 'vergeten' monumentale waarden.

Vind je een bedreigd historisch pand het behouden waard? Door het meldpuntformulier op de website in te vullen kun je je steentje bijdragen om waardevolle monumenten te behouden.

En natuurlijk kun je lid worden van de vereniging, waarbij je 4x per jaar het tijdschrift van Heemschut ontvangt. Als Stichting Dorpsbehoud kunnen wij dat zeker aanbevelen!

ZO KAN HET OOK

Hoe groener hoe beter! Fijn dat in ieder geval deze knotwilgen in bescherming genomen zijn bij deze nieuwbouw aan de Parallelweg!

Mooi voor het straatbeeld en ook bepaald niet verkeerd bij het huis.

Groene monumenten, het behouden waard.

Mooie combinatie van oud en nieuw aan de Parallelweg

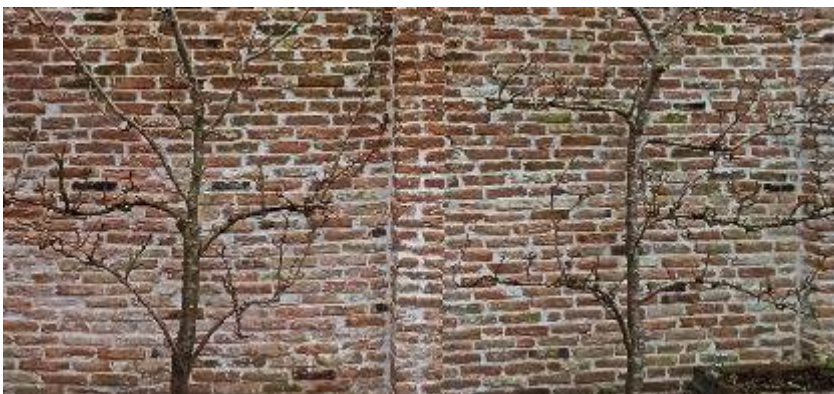
EEN TWEEDE LEVEN VOOR BOMEN

Misschien wilt u (ook) graag een oude (fruit)boom in de tuin of op het pad hebben vanwege het karakter en de uitstraling ervan.

Heeft u dan al eens aan Marktplaats gedacht? Hier worden tientallen bomen van allerlei soort aangeboden, van een paar jaar oud tot mooi volgroeid en knoestig.

Vaak voor een schappelijke prijs. Voor wie het geen bezwaar is (meestal) deze zelf uit te graven en te vervoeren, is dit een hele mooie oplossing. Als je er nu in het vroege voorjaar werk van maakt, zit je er dit jaar meteen mooi en lekker groen bij!

N.B. Ook veel kwekers bieden oude (fruit)bomen aan via Marktplaats, soms in pot.

Van Marktplaats: perenbomen, geleid en al!

En wie alleen namen van oude appelrassen zoekt, kan te rade gaan bij de straten in Giessendam-West

HET GROENE DORP

Aan de Stationsstraat in Hardinxveld-Giessendam, op het terrein van de voormalige Giessenschool, staat nu het zorgcentrum Villa de Plataan voor dementerenden en ook een appartementencomplex. Op dit terrein stonden diverse bomen, waaronder een bijzondere plataan die geliefd was bij de buurt.

Toen de plataan helaas moest wijken voor de bouw van het zorgcentrum en de appartementen, heeft de gemeenteraad samen met de buurt een manier gevonden om de waarde van de plataan te compenseren.

Rondom het zorgcentrum en het appartementencomplex zijn inmiddels nieuwe bomen geplant om het groen op het terrein terug te brengen.

Op dinsdag 26 november plantten vijf gemeenteraadsfracties nog eens vijf nieuwe bomen langs de Stationsstraat. Deze aanplant versterkt de karakteristieke uitstraling van de laan.

De Stichting Dorpsbehoud mocht adviserend betrokken zijn bij de plannen en was daarom ook bij de feestelijke aanplant van de bomen aanwezig. Een heuglijk feit!

Raadsleden dragen hun steentje, c.q. schepje, bij aan een groener dorp

Uit oud (platanen)hout gesneden

HET VERHAAL VAN EEN CONTRAGEWICHT (2)

In de vorige nieuwsbrief verhaalden wij van het contragewicht dat binnenkort een tweede leven gaat krijgen als maritiem monument.

Inmiddels zijn er concrete plannen voor de plaatsing en onthulling.

Op 21 maart a.s. zal het monument, naar goede maritieme gewoonte, gedoopt worden door de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland, de heer Wouter Kolff.

Wij houden u op de hoogte!

De voorbereidingen voor het maritiem monument nemen van leverlede een einde

KARAKTERISTIEK PAND UITGELICHT

RIVIERDIJK 402

Sporen van het verleden

Oud. Inderdaad. Een pand dat geschiedenis uitstraalt. Al een heel leven achter de rug heeft als woonhuis en werkplaats van een timmerman.

Zou de timmerman er nog steeds wonen? En wat voor mooi, ambachtelijk werk is hier onder zijn handen tot stand gekomen en door die dubbele deur naar buiten gegaan?

Die deuren zijn, evenals het raam ernaast, tenslotte nog origineel.

Zou de timmerman de houten rabatdelen ook zelf aangebracht hebben? En de houten goten op houten gootklossen? En de houten vleugelstukken op de dakkapel?

Een huis om bij weg te dromen. Van een timmerman die aardig aan de weg, c.q. dijk timmerde.

SEIZOENSPLAATJES

Mooie winterse beelden uit vroeger jaren

COLOFON

Redactie : Liesbeth Leenman
Tekst : Liesbeth Leenman
Foto's : Liesbeth Leenman en anderen
secretariaat : Kerkweg 4, 3371 AG Hardinxveld-Giessendam

www.dorpsbehoudhg.nl

mailadres: dorpsbehoudhg@kpnmail.nl